

Gemeenteraad Harderwijk
t.a.v. raadsfractie CDA Harderwijk-Hierden
Postbus 149
3840 AC Harderwijk

datum: 8 april 2026

ons kenmerk:

uw brief van: 11 maart 2026

uw kenmerk:

onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen CDA over het ronselen van jongeren voor georganiseerde misdaad

Geachte mevrouw Oosting-Klock,

De fractie van CDA Harderwijk-Hierden vraagt zich af in hoeverre ook in onze gemeente jongeren geronseld worden voor de georganiseerde misdaad. Dit naar aanleiding van een artikel in dagblad Trouw. Naar aanleiding hiervan heeft de fractie van CDA Harderwijk-Hierden een achttal vragen aan het college gesteld, die hierna beantwoord worden:

Vraag 1

Herkent het college de signalen uit het genoemde krantenartikel dat jongeren in aanraking komen met georganiseerde of ondermijnende criminaliteit? Zijn er binnen de gemeente Harderwijk vergelijkbare signalen, meldingen of cijfers bekend?

Antwoord 1

Ja, die signalen herkennen we. Daarom hebben we al lange tijd de aanpak van Ondermijning en Jeugd & veiligheid als speerpunten van ons veiligheidsbeleid. In heel Nederland worden met name kwetsbare jongeren via sociale media benaderd voor activiteiten die op het eerste gezicht klein of onschuldig lijken, maar onderdeel kunnen zijn van bredere criminele structuren. Omdat dit zich grotendeels in het digitale domein afspeelt, is het niet altijd direct zichtbaar en daardoor lastig volledig in beeld te brengen. Maar dat er sprake is van 'jonge aanwas' is duidelijk. Signalen die er zijn, worden door de politie en gemeente serieus genomen en opgepakt. Op dit moment loopt er ook een onderzoek binnen het team Openbare orde en veiligheid naar het thema 'jonge aanwas'.

Het college is zich bewust dat jongeren online makkelijker in aanraking komen met georganiseerde of ondermijnende criminaliteit. Binnen de Driehoek Veluwe-West (gemeenten Harderwijk-Ermelo en Putten) is afgesproken om deze ontwikkeling nadrukkelijk

organisatie eenheid: Team Bestuur & Organisatie

behandeld door: F.P. van Dieren

telefoonnummer: 0341 411911

bijlage(n): 1

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
E info@harderwijk.nl
W harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

te volgen en van een gerichte aanpak te voorzien, naast alle acties en interventies die al worden ingezet. We verwachten bovendien dit thema te prioriteren in het Integraal Veiligheidsplan 2026-2030 en zo doende een nadere beleidsmatige vertaling te geven.

Vraag 2

Beschikt de gemeente over actuele gegevens of signalen over ronselpraktijken onder jongeren, bijvoorbeeld via sociale media zoals Snapchat, Instagram, Telegram of andere online platforms? Zo ja, op welke wijze worden deze signalen verzameld en gemonitord?

Antwoord 2

Ja, politie en gemeente zijn bekend met meldingen en signalen. Het recent vastgestelde Jaarverslag 2025 van de politie Eenheid Oost Nederland, beschrijft het als volgt:

“Er is sprake van een zorgelijke maatschappelijke ontwikkeling van toenemende betrokkenheid van jongeren bij het plegen van ernstige delicten (waaronder drugs- en geweldsincidenten). In 2025 is de strategische keuze gemaakt om eerst de doorgroeiers in beeld te brengen. Deze doorgroeiers hebben al contacten met politie en justitie gehad, waardoor zij in ons criminele speelveld aanwezig zijn. Er is een werkwijze /methode ontwikkeld om deze doorgroeiers uit de politiesystemen te filteren”.

In Harderwijk worden ook jongeren aangemeld en opgenomen in de lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA). Dit is een ketenaanpak op het gebied van Zorg & Veiligheid. Hiervoor is begin 2025 een convenant gegevensdeling afgesloten. De gemeente voert procesregie. Vaste partners zijn de politie, GGZ Centraal, Veilig Thuis, leerplicht en het CJG. Ad-hoc jeugdbescherming en de Raad voor de Kinderbescherming.

Vraag 3

In hoeverre ontvangt de gemeente signalen vanuit partners zoals politie, jongerenwerk, scholen of andere organisaties dat jongeren worden benaderd voor criminele activiteiten?

Antwoord 3

Van de politie en via M. (Meld Misdaad Anoniem) ontvangen we signalen. Politie en gemeente ontvangen deze en werken aan verrijking van persoonlijke dossiers. Zie ook de beantwoording bij vraag 5.

Met de scholen VO en MBO zijn nauwe contacten tussen de politie (specifiek de jeugdagente(n)) en de vaste contactpersonen van de scholen. Dit als onderdeel van het Convenant Schoolveiligheid 2023-2027. Dit convenant regelt de samenwerking en aanpak tussen gemeente(n), politie en acht scholen voor Voortgezet Onderwijs en MBO in de gemeenten Putten, Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.

Vraag 4

Welke concrete preventieve programma's, voorlichtingsactiviteiten of interventies worden binnen onze gemeente ingezet om jongeren weerbaar te maken tegen criminele uitbuiting en ronselpraktijken? Hoe wordt de effectiviteit van deze aanpak geëvalueerd?

Antwoord 4

Preventie en bewustwording zijn belangrijke onderdelen van de aanpak. Structureel vindt er op veel scholen voorlichting door bureau HALT plaats in de hoogste groep basisschool en op

middelbare scholen.

Dit jaar wordt er op 30 april a.s. door het politieteam een dag georganiseerd onder de naam Connect (locatie nabij De Sypel). Die dag staat in het teken van verbinding én voorlichting. Tijdens deze dag zijn naast de politie ook jongerenwerkers en gemeentelijke boa's aanwezig en wordt door de politie informatie gegeven over onder andere digitale fraude, sexting, bankhelpdeskfraude en de risico's van online benadering.

Verder is in 2025 door de zorgcoördinator mensenhandel van Moviera, op een aantal middelbare scholen een voorlichting gegeven over het herkennen van signalen (zoals seksuele en criminele uitbuiting). De training is gegeven aan medewerkers, in de hoop dat zij vroegtijdig aan de bel trekken bij signalen.

Vraag 5

Hoe is de samenwerking vormgegeven tussen gemeente, politie, Openbaar Ministerie, scholen en jongerenwerk bij het signaleren en tegengaan van ronselpraktijken onder jongeren? Acht het college deze samenwerking toereikend?

Antwoord 5

De aanpak van jonge aanwas wordt binnen ons basisteam breed opgepakt, waarbij het ondermijningsteam een belangrijke rol vervult. Dit team richt zich op ondermijnende criminaliteit en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht voor het voorkomen van instroom van jongeren in criminele netwerken en werkt ook samen met de gemeente op het gebied van ondermijning.

Er is een wijkagent jeugd (jeugdagent) die nauw samenwerkt met scholen, jongerenwerk en de gemeente om signalen vroegtijdig op te vangen. Daarnaast is de rol 'wijkagent' digitaal verder ontwikkeld. Wijkagenten werken vanuit het Digipunt en richten zich op digitale criminaliteit en online benaderingen van jongeren. Concreet wordt hier door de politie als volgt invulling aan gegeven:

- Binnen het basisteam wordt een overzicht van jongeren opgebouwd die mogelijk in aanmerking komen voor jonge aanwas. Dit gebeurt door de wijkagent jeugd en andere collega's die in hun werk met deze jongeren in aanraking komen.
- Het ondermijningsteam analyseert deze signalen en draagt bij aan een gerichte aanpak, waarbij zowel preventie als interventie wordt ingezet.
- Er worden huisbezoeken afgelegd bij jongeren en hun ouders, waarbij ook gekeken wordt naar de bredere gezinssituatie, zoals broers en zussen die mogelijk risico lopen.
- Tijdens deze gesprekken wordt met ouders gesproken over de situatie en wordt gevraagd of zij openstaan voor ondersteuning of hulpverlening. De houding en betrokkenheid van ouders geven daarbij belangrijke signalen.
- Binnen het team wordt gewerkt met signalenkaarten jonge aanwas, zodat collega's risicofactoren beter herkennen en hier gericht op kunnen doorvragen, bijvoorbeeld tijdens controles of huisbezoeken.

Deze werkwijze wordt steeds meer structureel toegepast. Dat betekent dat wanneer jongeren in beeld komen, bijvoorbeeld na een aanhouding, niet alleen wordt gekeken naar het strafbare feit, maar ook naar de achterliggende situatie en risico's. Het doel is om

herhaling en verdere betrokkenheid bij criminaliteit te voorkomen (is doel van de Persoonsgerichte Aanpak (PGA). De onderlinge samenwerking verloopt goed. Het college en de Driehoek hebben de ambitie de aanpak verder uit te bouwen. We verwachten de aanpak, onder het nieuwe IVP 2026-20230 verder te intensiveren.

Vraag 6

Worden ouders en opvoeders binnen de gemeente actief geïnformeerd over de risico's van online ronselen en de betrokkenheid van jongeren bij ondermijnende criminaliteit? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord 6

Ja, de gemeente Harderwijk is een campagne tegen Jeugdcriminaliteit gestart, november 2025. Citaat persbericht:

“Met de meeste jongeren gaat het gelukkig goed. Helaas komen sommige jongeren in contact met drugs, wapens en geweld. Soms willen ze snel illegaal geld verdienen. Ook bedreiging, beroving en foute invloed via sociale media zijn een probleem. Jongeren zien de risico's en de gevolgen vaak niet goed. Voor de aanpak van jeugdcriminaliteit zijn meldingen cruciaal. De campagne vergroot het bewustzijn, helpt bij het herkennen van signalen en biedt een veilige meldplek.

De campagne is gelijktijdig gelanceerd in Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde. Door dit gezamenlijk op te pakken wordt de impact vergroot. De omgeving van jongeren, zoals ouders, buurtbewoners, docenten, jongerenwerkers en andere professionals zijn soms op de hoogte van criminaliteit. Doordat ze afwijkingen signaleren, of omdat jongeren in vertrouwen iets delen. Denk aan het ronselen van jongeren voor drugshandel, het opslaan of verkopen van gestolen goederen, het toepassen van geweld, of het tonen van wapens op straat of social media.

Anonimiteit beschermt melder en jongere. Door hun vertrouwensrelatie en een gevoel van onveiligheid komen getuigen soms in de knel. M. biedt dan uitkomst om zichzelf en de jongere(n) veilig te houden en te beschermen. Via de campagne zien mensen waar ze op moeten letten en het verlaagt de drempel om te melden”.

Op 20 november 2025, 21 januari 2026 en 3 maart 2026 is hierover via de gemeentepagina in de Harderwijker Courant gecommuniceerd. Tevens zijn persberichten uitgezet voor de andere lokale media en online.

Vraag 7

Welke mogelijkheden bestaan er binnen Harderwijk voor jongeren die eenmaal betrokken zijn geraakt bij criminele activiteiten maar hier weer uit willen stappen? Zijn er programma's of samenwerkingen die hen hierbij ondersteunen?

Antwoord 7

Zie beantwoording bij vraag 5.

Vraag 8

Ziet het college aanleiding om, mede naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen en signalen over ronselpraktijken, aanvullende maatregelen te treffen binnen onze gemeente om betrokkenheid van jongeren bij ondermijnende criminaliteit te voorkomen?

Antwoord 8

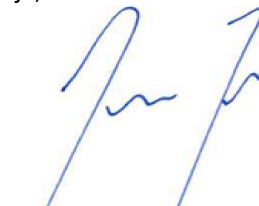
Het college is ingenomen met de huidige actieve en integrale inzet door politie, OM, gemeente en partners. Maar vanwege het ontwrichtende karakter van de georganiseerde criminaliteit en de kwetsbaarheid van bepaalde groepen jongeren, willen we de samenwerking en aanpak (preventie, vroegsignalering en gerichte interventies) verder uitbouwen. We verwachten de aanpak, onder het nieuwe IVP 2026-2030 verder te intensiveren.

Wij gaan ervan uit dat wij hiermee uw vragen hebben beantwoord. Mocht u toch nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer F.P. van Dieren, van Team Bestuur & Organisatie, f.vandieren@harderwijk.nl of telefoonnummer 0341 411360.
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

de heer M. Krijgsman
loco-secretaris

de heer J. Joon
burgemeester